

s nímž žalovaní nesouhlasili. Za tohoto stavu nebylo potřebí obíratí se otázkou, zda souhlas žalovaných, projevený dopisem ze dne 20. února 1926, dlužno vztahovati také na prodej usnesením prvního soudu z 19. března 1926 ze dne 23. února 1926 na den 4. května 1926 odročený, a také nebylo potřebí obíratí se otázkou, jak sluší rozuměti podmínce obsažené v dopisu ze dne 20. února 1926, pod kterou dán byl souhlas se zrušením prodeje, znějící »za podmínky a předpokladu, že — bez rušení bude proveden prodej věcí zabavených pouze pro mne a Dra Sch-a pod zn. sp. E 178/25 téhož okresního soudu«, v jichž řešení spatřuje dovolatelka dovolací důvod nesprávného posouzení právního. Okolnost, že žalovaní souhlasili se zrušením prodejového řízení, totiž se zrušením určitého dražebního roku, což ovšem nemůže se zřením na předpis Šu 256, druhý odstavec, ex. ř. a v něm ustanovený zánik zástavního práva, uplynutím v něm uvedené doby, vztahováno také na nový mnohem pozdější rok dražební — není »skutečností nárok, pro který byla povolena exekuce, zastavující« (§ 35 ex. ř.), jako je jím na příklad v Šu 40, první odstavec, ex. ř. uvedené »sečkání nebo zřeknutí se toho, aby exekuce vůbec, nebo ve lhůtě zatím ještě neprošlé byla vykonána« (srov. §§ 36 čís. 3 a 46 ex. ř.), neboť návrh na zrušení prodejového řízení je podle §§ 200 čís. 3 a 282 ex. ř. zvláštním od návrhu na zrušení exekuce zcela odlišným návrhem, a proto nemůže býti uplatňován žalobami, jimiž lze se výhradně domáhati zrušení exekuce zvláště žalobou podle Šu 35 ex. ř., která, když jest jí vyhověno, má v zápatí zrušení exekuce z úřední povinnosti.

Čís. 6436.

Pokud nelze v tom, že byly dávány lihoviny na úvěr, spatřovati jednání, přičítací se dobrým mravům podle Šu 879, první odstavec, obč. zák.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1926, Rv II 145/26.)

Žalobce, hostinský, domáhal se na žalovaném zaplacení dlužných 716 Kč za lihoviny. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolací soud nesdílí názor soudu prvního, že zde jde o pohledávku, na kterou lze použití ustanovení Šu 879 čís. 4 obč. zák. V projednávaném případě jedná se o dluh za lihoviny v hostinci na dluh odebrané a tam spotřebované. Dluh tento činí celkem 716 Kč a tyto peníze byl propil žalobce v době asi tří roků. Jednotlivé útraty žalovaného činily vždy jen několik málo korun a není ani tvrzeno, ani dokázáno, že cena nápojů žalovanému poskytovaných neodpovídala skutečně jejich ceně. Není tedy nijak zjištěno, že si žalobce dával slibovati nebo plniti něco, čehož majetková cena by byla v nápadném nepoměru s jeho plněním, t. j. poskytováním nápojů. Také není prokázáno, že žalobce vykořisťoval lehkomyslnosti, nouze, mdlého rozumu, nezkušenosti nebo duševní poruchy žalovaného. Pouhá okolnost, že žalobce dával k rozkazu žalovaného

jemu lihoviny na úvěr, ač to žena žalovaného zakazovala a že žalovaný někdy byl viděn opilý, nepostačuje ku zjištění této okolnosti. Vždyť není dokázáno, že žalobce žalovaného, když byl opilý, k dalšímu pití pobízel, nebo mu naléval, neboť svědkyně Kateřina P-ová pouze potvrdila, že viděla žalovaného v hospodě seděti opilého, nikoliv však, že by mu žalobce, když byl v tomto stavu, ještě naléval, a zvláště není prokázáno, že se tak stalo vždycky a že tedy celý dluh spadá pod ono zákonné ustanovení. Ani odůvodnění prvního soudu, že žalobce věděl, že žalovaný jest oddán nemírnému požívání alkoholu, nemá ve spisech opory, neboť tak se žalobce nikde nevyjádřil, nýbrž pouze se zmínil, že žalovaný někdy byl opilý. Ani se zřetelem na dlužný peníz nemůže býti řeči o nemírném pití, ani o hospodářské zkáze žalovaného, neboť — jak již řečeno — utratil žalovaný (zůstal dlužen) tímto způsobem asi 700 Kč za celé tři roky, tudíž průměrně denně ani ne celou korunu, což za přílišnou útratu a zvláště ve zdejších kraji (na moravském Slovácku) za nemírné požívání alkoholu pokládati nelze.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co se týče právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), sdílí dovolací soud názor soudu druhé stolice, že ani okolnost, že manželka žalovaného žádala žalobce, by manželé nenaléval na úvěr, ani ostatní okolnosti nižšími soudy zjištěné nejsou dostatečným důvodem, aby smlouvy na úvěr přes to uzavřené byly prohlášeny za příčící se dobrým mravům ve smyslu Šu 879, první odstavec, obč. zák. Dovolatel poukazuje se proto především na důvody napadeného rozsudku, jež jsou v podstatě správné a k nimž vzhledem na vývody dovolání dlužno dodati ještě toto: Pokud dovolání, dovozujíc, že zažalovaná pohledávka jest n i c o t n o u podle Šu 879, první odstavec, obč. zák., poněvadž jednotlivé smlouvy, podle nichž žalovaný kupoval na úvěr od žalobce pivo a kořalku, příčily se dobrým mravům, klade zvláštní důraz na to, že žalobce prý vědomě přispíval k hospodářské zkáze žalovaného, když, věda, že jest pijákem, a nedbaje proseb jeho manželky, nadále mu dával lihoviny na úvěr, dlužno především vytknouti, že ve sporu nebylo prokázáno, že žalovanému, pokud se týče jeho rodině z jeho opilství hrozila majetková zkáza. Než, i kdyby tomu tak bylo, nebylo by to důvodem, vztahovati na tento případ předpisy občanského zákoníka o nicotnosti smluv příčících se dobrým mravům, poněvadž oněm následkům čelí zvláštní instituce zbavení svéprávnosti, při čemž o tom, zda jde o zneužívání alkoholu (pijáctví), po případě o marnotratnost takového stupně, že postižený vydává tím sebe nebo svou rodinu nebezpečnosti nouze, uvažuje soud na základě řádně provedeného řízení. Proti újmám jí a rodině z opilství manželova případně hrozícím mohla se tudíž manželka žalovaného chrániti návrhem podle Šu 2 (26) řádu o zbavení svéprávnosti (cís. nařízení ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. z.). Že použití Šu 879, první odstavec, obč. zák. není zde na místě, plyne též z úvahy, že ani tam, kde životní a hospodářské poměry vy-

nutily si vydání zvláštního zákona proti pijáctví (na příklad rakouský říšský zákon ze dne 19. července 1877, čís. 67 ř. zák., plativší pro Halič a Bukovinu), zákonodárce neprohlásil dluhy, vzniklé naléváním lihovin na úvěr, nicotnými, nýbrž toliko nežalovatelnými, příslušné pohledávky tedy za nežalovatelné obligace naturální. Kdyby bylo prokázáno, že žalobce naléval žalovanému, ač tento pro opilost nebyl si již vědom dosahu svého jednání, nedošlo ovšem v tom kterém případě ani ke vzniku smlouvy pro nedostatek vážnosti a opravdivosti vůle při uzavírání smlouvy po rozumu §§ 865, 869 obč. zák. Než případ tento nebyl ani tvrzen, tím méně zjištěn. Soud zjistil pouze na základě výpovědi svědkyně Kateřiny P-ové, že viděla žalovaného v synově hospodě hodně opilého, takže již nic nevěděl, nikoli však, že by mu žalobce v tomto stavu ještě dále naléval pivo nebo kořalku. Odvolací soud naopak výslovně uvádí, že není zjištěno, že žalobce naléval žalovanému lihoviny, když již byl ve stavu opilosti neb podnapilosti. Proto není třeba zabývatí se blíže vývody dovolání, pokud vycházejí z tohoto nezjištěného předpokladu.

Čís. 6437.

Dokázati, že zůstavitel, jenž nebyl pro duševní chorobu pod opatrovnictvím, byl v době posledního pořízení nepřičetným, náleží tomu, kdo z tohoto důvodu žaluje o neplatnost posledního pořízení.

Otázka, zda pořizovatel byl v okamžiku posledního pořízení šíleným nebo jinak duševně chorým a zda jednal po zralé úvaze, jest otázkou skutkovou.

Při závěti psané vlastní rukou (§ 578 obč. zák.) stačí po případě podpis zůstavitelův pouhým křestním jménem. Lhostejno, že po podpisu bylo připsáno několik slov.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1926, Rv II 161/26.)

Žalobkyně, sestra zůstavitelky, domáhala se na žalovaném, manželi zůstavitelky, by byla prohlášena neplatnou závěť, již byl žalovaný ustanoven universálním dědicem. Závěť byla napsána vlastní rukou zůstavitelky ve formě dopisu s nadpisem »milovaný manželi«, zůstavitelka vřelými slovy loučila se se svým manželem, psala, že odejde, odkud není návratu, a konečně napsala: Všechno, co bylo moje, ti odevzdávám, dělej si s tím co chceš, a zůstavitelka se podepsala slovy: S Bohem, tvá žena Růžena. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Soud první stolice neposoudil věc nesprávně po stránce právní, uznáv, že dopis Růženy V-ové, na základě něhož byla odevzdána žalovanému její pozůstalost, jest jejím posledním pořízením a má všechny zákonné náležitosti (§ 578 obč. zák.). Pro ustanovení za dědice není směrodatným jen doslov, nýbrž smysl posledního pořízení. Z dopisu Růženy V-ové jde nade vší pochybnost